Rok I (XI) Kraków, czerwiec 1948 Nr 3

BIULETYN INFORMACYJNY
DELEGATA MINISTRA OŚWIATY DO SPRAW OCHRONY PRZYRODY

Dekret z dnia 26 kwietnia 1948 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek

(Dz. U. R. P. nr 24, poz. 161)

Dekretem powyższym grzywny, kary pieniężne, kary porządkowe i nawiązki, oznaczone stałą kwotą pieniężną, oraz górna granica grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek, oznaczonych w określonej kwocie pieniężnej, przewidziane w przepisach prawa materialnego i formalnego, wydanych przed dniem 5 września 1939 r., zostały podwyższone pięćdziesięciokrotnie, niezależnie od tego czy do ich wymierzania powołane są władze sądowe, czy władze administracyjne.

Uprawnienia władz administracyjnych do nakładania grzywny (kary pieniężnej) w drodze nakazu karnego zostało rozszerzone do 1.000 zł, a w drodze doraźnego nakazu karnego — do 500 zł, przy czym grzywna (kara pieniężna) wymierzona za występek nie może być niższa od 250 zł, a wymierzona za wykroczenie oraz kara porządkowa nie mogą być niższe od 50 zł.

W związku z wydaniem powyższego dekretu ulega zmianie wysokość kar przewidzianych w dotyczących artykułach ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody, rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami i innych.

OCHRONA ROŚLIN

Okólnik Ministerstwa Leśnictwa, Departamentu Produkcji Niedrzewnej i Łowiectwa z dnia 9 kwietnia 1948 r. Znak spr. V/NM/6249/1 w sprawie udzielania uprawnień do zbioru roślin leczniczych na terenie lasów państwowych w r. 1948 i zawierania umów na zbiór

wystosowany do wszystkich dyrekcji lasów państwowych oraz do zainteresowanych władz administracji państwowej i organizacji społecznych.

W związku ze zwiększonym stosowaniem w lecznictwie roślinnych surowców leczniczych oraz ich przetworów, a także zachodzącymi możliwościami eksportowymi tych surowców znacznie wzrosło

zbieranie roślin leczniczych z podszycia, runa leśnego i na terenach gospodarstwa leśnego.

Rabunkowe podejście do tej sprawy w okresie okupacji i obecny koniunkturalny popyt na niektóre gatunki roślin spowodowały nienormalne rozpowszechnienie się tak zwanego «dzikiego» zbioru i namnożenie się przygodnych zbieraczy. Z kolei «dziki» zbiór znalazł oparcie w tak zwanym «dzikim» skupie.

W następstwie przytoczonych okoliczności zasoby roślin leczniczych z runa leśnego i terenów gospodarstwa leśnego ulegają stałemu zmniejszaniu się, a niektóre gatunki zagrożone zostały zupełnym wytępieniem i wyniszczeniem. Stwierdza powyższe korespondencja z Ministerstwem Zdrowia, Państwową Radą Ochrony Przyrody, Państwowym Instytutem Naukowym Leczniczych Surowców Roślinnych, Polskim Związkiem Zielarskim i innymi zainteresowanymi instytucjami.

Dążność do przeciwdziałania niebezpieczeństwu zaniku niektórych gatunków z runa i podszycia leśnego znalazła swój wyraz w rozporządzeniu Ministra Oświaty z dnia 29 sierpnia 1946 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministrem Leśnictwa, wprowadzającym gatunkową ochronę roślin (Dz. U. R. P. z dnia 20 XII 1946 r., nr 70, poz. 384) i wewnętrznym rozporządzeniu Min. Leśnictwa (V) Chem. 4119 z dnia 16 VIII 1946 r. wprowadzającym rejonową ochronę niektórych gatunków.

Wprowadzenie zasady plantacji roślin leczniczych służy temu celowi.

Dla lasu pozostaje nadal spełnienie zadania dodatkowej uzupełniającej produkcji roślin leczniczych, które ze względu na swoje właściwości wymagają środowiska leśnego lub wzrastając w środowisku leśnym, cechują się większą i inną, niż przy uprawie rolnej, zawartością ciał leczniczo czynnych.

Należyte spełnienie tego zadania przez las i konieczność gatunkowej ochrony roślin wymagają jednak niezwłocznego uporządkowania sprawy zbioru roślin leczniczych z terenów gospodarstwa leśnego.

Ministerstwo poleca Dyrekcjom wydanie podległym jednostkom niezwłocznego zarządzenia, zakazującego zbioru z terenów gospodarstwa leśnego jakichkolwiek bądź roślin leczniczych na podstawie dotychczasowych kwitów miesięcznych lub sezonowych a tym bardziej bez nich.

Ponadto w odniesieniu do pojawiających się na terenie lub w miejscowej prasie ogłoszeń o skupie roślin leczniczych pochodzenia leśnego organa Administracji Lasów Państwowych winny niezwłocznie reagować, informując na terenie wojewódzkich urzędów i w starostwach o bezprawności skupu poza Administracją Lasów Państwowych jako właścicielem tych roślin, zakazującym ich «dzikiego» zbioru. Dochodzić również należy podstaw prawnych w odniesieniu do ogłaszającego skup,

a w odniesieniu do nielegalnych dostawców sporządzać protokoły ze wszystkimi konsekwencjami ustawy o szkodnictwie polnym i leśnym, wyzyskując przede wszystkim pomoc Straży Leśnej.

Uporządkowanie sprawy wymaga ograniczenia prawa zbioru roślin leczniczych i udzielania go jedynie zrzeszonym organizacjom i instytucjom, gwarantującym należyte ujęcie tego zagadnienia i zapewniających odpowiedni dobór zbieraczy.

W dalszym ciągu okólnika podane są szczegółowe instrukcje co do organizowania zbioru roślin leczniczych na terenach podległych nadzorowi organów Administracji Lasów Państwowych.

Dekret z dnia 26 kwietnia 1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa

(Dz. U. R. P. nr 24, poz. 165)

W związku z wejściem w życie powyższego dekretu straciło moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r., nr 111, poz. 932) wraz z późniejszymi zmianami.

W myśl tego dekretu (art. 23) do czasu oparcia organizacji władz administracji ogólnej na nowych podstawach władzami właściwymi są nadleśniczowie i dyrektorowie lasów państwowych. Na równi z nadleśniczymi władzami tymi są kierownicy równorzędnych z nadleśnictwami szczególnych jednostek organizacyjnych administracji lasów państwowych, zarządzający lasami państwowego gospodarstwa leśnego na terenach parków narodowych.

Zarządzenie Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 20 grudnia 1947 r. o zakazie wyrębu i niszczenia drzew na obszarze m. st. Warszawy

(Dziennik Urzędowy Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy z dnia 5 stycznia 1948 r. nr 1)

Na mocy art. 2 p. 2 i art. 5 § 1 i 2 oraz art. 23 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Zabrania się na obszarze m. st. Warszawy ścinania i niszczenia w jakikolwiek sposób drzew, bez względu na to czyją stanowią własność.

§ 2.

W razie potrzeby ścięcia drzewa, nawet uschniętego, właściciel (użytkownik) gruntu winien uzyskać zezwolenie Wydziału Ogrodniczego

Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy. Wydział zakwalifikuje drzewa do usunięcia po porozumieniu z przedstawicielem Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

§ 3.

Zezwolenie nie jest konieczne, gdy zachodzi potrzeba ścięcia drzewa skutkiem rozpoczęcia robót budowlanych, na zasadzie projektów zatwierdzonych przez władzę budowlaną.

§ 4.

Wykraczający przeciw przepisom niniejszego zarządzenia podlega karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 30.000 zł albo jednej z tych kar.

§ 5.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent miasta st. Warszawy
(—) *St. Tołwiński*

Zarządzenie nr 6 Prezydenta miasta Lublina z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie ochrony zieleńców i drzew

(Lubelski Dziennik Wojewódzki nr 13, poz. 67)

Na podstawie uchwały Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 19 VI 1947 r. w przedmiocie ochrony zieleńców i drzew alejowych, oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 23 III 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. nr 35, poz. 294) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Zobowiązuje się właścicieli, administratorów i dozorców posesji położonych przy ulicach, przy których zakładane są zieleńce i sadzone są drzewa alejowe, do utrzymywania w należytym stanie obsianych zieleńców i poszczególnych drzew.

W szczególności wymienione wyżej osoby winny nie dopuszczać do:

1) zaśmiecania, deptania i uszkadzania w jakikolwiek inny sposób zieleńców znajdujących się przy ich posesjach;
2) łamania drzew alejowych lub obgryzania kory tych drzew przez zwierzęta domowe;
3) ponadto na osobach tych ciąży obowiązek skrapiania zieleńców w czasie upałów i posuchy.

§ 2.

Nie stosujący się do obowiązków określonych niniejszym zarządzeniem ulegną w myśl art. 22 ustawy z dnia 21 II 1935 r. (Dz. U. R. P.

nr 27, poz. 198) z uwzględnieniem przepisów dekretu z 16 XI 1945 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych oraz nawiązek (Dz. U. R. P. nr 56, poz. 312) w drodze administracyjnej karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 30.000 zł[1]) lub jednej z tych kar.

Przezydent miasta Lublina
(—) *T. Jarosz*

OCHRONA KRAJOBRAZU

Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego z dnia 21 kwietnia 1948 r. w sprawie uznania obszaru cmentarza katolickiego w Mieszkowie w powiecie jarocińskim za teren, w którym krajobraz podlega ochronie

(Poznański Dziennik Wojewódzki nr 12, poz. 157)

Na zasadzie postanowień art. 108 pkt. 1 ust. a) rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. nr 80, poz. 555/1936) i art. 5 § 1 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, zarządzam, co następuje:

§ 1.

Cały obszar cmentarza katolickiego w Mieszkowie, pow. Jarocin, uznaję za teren, w którym krajobraz podlega ochronie.

§ 2.

Na całym obszarze wymienionym w § 1 zabrania się usuwania wszelkich zadrzewień bez zezwolenia miejscowego Nadleśnictwa Państwowego.

§ 3.

Wykroczenia przeciw niniejszemu rozporządzeniu ulegają sankcji karnej, wymienionej w rozdziale III ustawy z dnia 10 III 1934 roku o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274), niezależnie do innych ustaw w tej mierze obowiązujących.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewoda
(—) *Mgr J. Szłapczyński*
Wicewojewoda

---

[1]) Obecnie do 150.000 zł; por. str. 1.

Komunikat Zarządu Państwowych Nieruchomości Ziemskich w Poznaniu w sprawie ochrony drzew

ogłoszony w Biuletynie Zarządu Państwowych Nieruchomości Ziemskich z dnia 15 kwietnia 1948 r.

Ochrona przyrody. — W związku z wypadkiem nieuzasadnionego wycięcia cennych drzew parkowych w jednym z majątków Okręgu Poznańskiego — Zarząd Centralny zwraca uwagę wszystkich pracowników terenowych na obowiązek szanowania i otaczania opieką tak parków, alei, skupień drzew i krzewów, jak poszczególnych starych drzew, znajdujących się na terenie naszych majątków. Obowiązek ten odnosi się w równej mierze do wszelkich pomników przyrody nieożywionej (skały, formy rzeźby powierzchni, zbiorniki wodne itp.) jak też do przedstawicieli świata zwierzęcego i rzadszej roślinności.

Spośród drzew rosnących poza obrębem lasów, zasadniczo wycinać wolno tylko sztuki martwe lub tak silnie uszkodzone (np. przez burzę), których utrzymanie przy życiu jest niemożliwe, bądź też zagraża bezpieczeństwu publicznemu. By uniknąć pod tym względem jakichkolwiek nieporozumień i niejasności polecamy wycinanie drzew na naszych terenach (poza obrębem lasów) przeprowadzać wyłącznie za aprobatą odnośnych naszych inspektorów administracyjnych. Przy wyrębach na terenach zalesionych obowiązują oczywiście przepisy ustawy leśnej. Ochrona tak drzew jak przyrody w ogóle jest obowiązkiem wszystkich pracowników P. N. Z. Pod tym względem majątki P. N. Z. winny świecić przykładem, gdyż mają być prawdziwymi ośrodkami kultury nie tylko rolnej ale i ogólnej.

OCHRONA ZWIERZĄT

Ogłoszenie Wojewody Pomorskiego z dnia 14 lutego 1948 r. w sprawie kłusownictwa rybnego L. K. Dz. I-19/8/48

(Pomorski Dziennik Wojewódzki nr 7, poz. 69)

Jako pozostałość z okresu okupacji rozpowszechniło się w niebywałych rozmiarach kłusownictwo rybne na wodach publicznych (obwodach rybackich).

Zjawisko to, szkodliwe i niedopuszczalne z punktu widzenia odbudowy gospodarki narodowej, której jedną z gałęzi jest gospodarka rybna, musi ustać z chwilą normalizacji stosunków gospodarczych w Państwie.

W związku z powyższym przypominam, że obowiązująca nadal ustawa z dnia 7 III 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. nr 35, poz. 357

z 1932 r.) uważa wszelkiego rodzaju dzikie rybołówstwo za kłusownictwo, a poza tym zabrania:

1. wykonywania rybołówstwa przez dzierżawcę obwodu rybackiego bez posiadania przy sobie osobistego dowodu rybackiego (karty rybackiej) z art. 42;
2. wykonywania sportowego połowu ryb na wędkę bez posiadania przy sobie karty wędkarskiej i pozwolenia dzierżawcy, względnie właściciela obwodu rybackiego, uprawnionego do wykonywania rybołówstwa w tym obwodzie — art. 47;
3. połowu ryb i raków w czasie ochronnym (w okresie rozmnażania się) — art. 54;
4. usuwania, uszkadzania lub niszczenia ikry ryb i raków w wodach otwartych — art. 55;
5. połowu ryb przy użyciu materiałów wybuchowych, trujących lub odurzających oraz narzędzi kaleczących ryby (np. ości) za wyjątkiem wędki — art. 56;
6. używania do połowu ryb urządzeń stałych — art. 57;
7. przegradzania wód otwartych, uniemożliwiającego swobodny przepływ ryb — art. 58;
8. połowu ryb na przepustach jazów, śluz, przepławek itp. — art. 59;
9. połowu ryb w miejscach uznanych za tarliska ochronne — art. 60;
10. zanieczyszczania wód w stopniu szkodliwym dla rybołówstwa — art. 64.

Winni naruszenia wymienionych postanowień ustawy o rybołówstwie podlegają w zależności od rodzaju i stopnia szkodliwości wykroczenia karze administracyjnej: grzywny do 30.000 zł[1]) i aresztu do 3 miesięcy oraz konfiskacie złowionych ryb i użytego sprzętu rybackiego.

Celem szybkiego i radykalnego wytępienia kłusownictwa odnośne władze przystąpią do energicznego ścigania wykroczeń przeciwko ochronie rybołówstwa, oraz opierając się na obowiązujących postanowieniach karnych zastosują w stosunku do winnych z całą bezwzględnością najwyższe wymiary kar.

Podając powyższe do wiadomości publicznej wzywam ogół społeczeństwa a w szczególności dzierżawców i właścicieli obwodów rybackich, związki i organizacje rybackie oraz członków towarzystw wędkarskich do współdziałania z władzami w tępieniu kłusownictwa rybnego.

Wojewoda
w. z. *A. Jakubowicz*
Wicewojewoda

---

[1]) Obecnie do 150.000 zł.

PARKI NARODOWE

Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 22 kwietnia 1948 r. Zn. spr. II/Org. 003/29 w sprawie Białowieskiego Parku Narodowego

wystosowane do Instytutu Badawczego Leśnictwa oraz do Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Bialostockiego.

Na podstawie §§ 4 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 1947 r. o utworzeniu Białowieskiego Parku Narodowego (Dz. U. R. P. nr 47, poz. 469).

zarządzam:

1) zmianę nazwy jednostki organizacyjnej szczególnej «Park Narodowy w Białowieży» (utworzonej zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 sierpnia 1932 r.) na «Białowieski Park Narodowy»;

2) Obszar Białowieskiego Parku Narodowego wynosi około 5.029,00 ha, w tym:

a) rezerwat ścisly	około 4.716,00 ha
b) park palacowy	„ 50,01 „
c) rezerwat żubrów wraz z otaczającym pasem ochronnym	212,00 „
d) rezerwat tarpanów wraz z otaczającym pasem ochronnym	36,00 „
e) osada Zwierzyniec	15,00 „

z tym, że w sprawie użytkowania budynków położonych na tej osadzie nastąpi osobne zarządzenie uwzględniające równocześnie potrzeby administracyjne Nadleśnictwa Państwowego Bialowieży;

3) Wydzielenie z administracji Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Bialostockiego jednostki organizacyjnej szczególnej p. n. Bialowieski Park Nardowy i przekazanie tej jednostki wraz z przynależnymi budynkami, inwentarzem ruchomym żywym i martwym w administrację Instytutowi Badawczemu Leśnictwa.

Dla zapewnienia jednolitego kierownictwa i jednolitej polityki w sprawach ochrony przyrody zlecam Instytutowi Badawczemu Leśnictwa uzgadnianie z Biurem Ochrony Przyrody Ministerstwa następujących spraw dotyczących Bialowieskiego Parku Narodowego: planu finansowo-gospodarczego oraz programów pracy odnośnie ochrony przyrody, hodowli rezerwatowej zwierząt, działalności w zakresie udostępnienia terenu Bialowieskiego Parku Narodowego dla turystyki, zakresu

wykorzystania Białowieskiego Parku Narodowego dla celów prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przyrody, powierzania pracownikom Białowieskiego Parku Narodowego prac zleconych przez Instytut Badawczy Leśnictwa i sprawozdawczości z dziedziny ochrony przyrody oraz innych zagadnień wchodzących w zakres ogólnej polityki ochrony przyrody wynikających ze sprawowania przez Ministerstwo zwierzchniego w tej dziedzinie nadzoru.

Powyższe zarządzenie obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1948 r.

Dyrekcja Lasów Państwowych Okręgu Białostockiego przedłoży Ministerstwu odpis protokołu zdawczo-odbiorczego w dwu egzemplarzach oraz wniosek o zmianę rejestru powierzchniowego Dyrekcji w terminie do dnia 1 lipca 1948 r.

Minister

(—) *Podedworny*

Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego z dnia 22 marca 1948 r. w sprawie uznania projektowanego Wielkopolskiego Parku Narodowego pod Poznaniem za teren, w którym krajobraz i twory pierwotnej przyrody podlegają ochronie

(Poznański Dziennik Wojewódzki nr 10, poz. 119)

Na zasadzie postanowień art. 108, pkt. 1 ust. a) rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. nr 80, poz. 555/1936) i art. 5 § 1 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) oraz art. 337 i art. 338 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli w brzmieniu ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 34, poz. 216/1939 r.) znowelizowanym dnia 25 sierpnia 1939 r. (Dz. U. R. P. nr 77, poz. 514) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Obszar ograniczony od wschodu rzeką Wartą, od północy linią kolejową Wiry—Stęszew z włączeniem leśnictwa Wypalanki, od południowego zachodu — drogą Witobel—Łódź—Dymaczewo, od południowego wschodu — kanałem mosińskim z wyłączeniem części zabudowanego terenu miasta Mosiny, przewidziany na Wielkopolski Park Narodowy, uznaję za teren, w którym krajobraz i twory pierwotnej przyrody podlegają ochronie.

§ 2.

Dokładne granice terenów wymienionych w § 1 obrazuje załączona mapa, której oryginał znajduje się w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim — Wydziale Odbudowy.

§ 3.

Na całym bez wyjątku obszarze wyszczególnionym w § 1 zabrania się bez zezwolenia właściwej władzy usuwania wszelkich zadrzewień i zakrzewień, zanieczyszczania wód lub zmieniania ich poziomu i biegu oraz dokonywania jakichkolwiek czynności, które zmieniałyby naturalną rzeźbę terenu.

§ 4.

Na terenie poza obrębem osiedli, a zwłaszcza na terenach leśnych, których przeznaczeniem jest umożliwienie niezakłóconego obcowania z przyrodą szerokich rzesz społeczeństwa, wzbronione jest:

1. jeżdżenie wszelkimi pojazdami mechanicznymi, konnymi i rowerami po drogach i liniach leśnych (z wyjątkiem dróg publicznych,
2. wchodzenie w głąb młodników i upraw oraz drzewostanów za wyjątkiem terenów przeznaczonych dla publiczności i oznaczonych odpowiednimi tablicami,
3. urządzanie zabaw i zbiorowych wycieczek bez każdorazowego uzyskania zezwolenia Nadleśnictwa,
4. niszczenie i kaleczenie drzew i krzewów, zrywanie lub obcinanie gałęzi, kwiatów lub owoców leśnych,
5. zabijanie, chwytanie, względnie straszenie wszelkich zwierząt, także niższych,
6. rozpalanie ognisk,
7. palenie tytoniu za wyjątkiem dróg i placów publicznych,
8. wprowadzanie lub puszczanie psów do lasu,
9. śmiecenie, pozostawianie papierów i odpadków,
10. hałasowanie, głośne śpiewy i granie na instrumentach muzycznych, patefonach, radio itp.

§ 5.

Zgodnie z § 1 niniejszego rozporządzenia oraz po myśli art. 337 i art. 338 rozporządzenia Prezydenta R. P. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. nr 34) właściwa władza odmówi pozwolenia na budowę, przebudowę lub zmianę budynku na obszarze wyżej wymienionym, o ile by roboty te spowodowały zeszpecenie krajobrazu oraz zabroni umieszczania szyldów reklamowych, jako też napisów, plakatów itp., które by psuły wygląd krajobrazu. Z tych samych względów władza może nakazać usunięcie powyższych urządzeń.

§ 6.

Wykroczenia przeciw niniejszemu rozporządzeniu ulegają sankcji karnej wymienionej w rozdziale III ustawy z dnia 10 III 1934 r.

o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) jak również sankcji karnej przewidzianej w prawie budowlanym niezależnie od innych ustaw w tej mierze obowiązujących.

Wielkopolski Park Narodowy

0 1 2 3km

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życiem z dniem ogłoszenia w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim. Równocześnie traci swą moc obowiązującą poprzednie rozporządzenie Wojewody Poznańskiego z dnia 27 III 1946 r. ogłoszone w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim nr 19, poz. 160/1946 r.

Wojewoda

w. z.

(—) *J. Szłapczyński*

Wicewojewoda

REZERWATY

Rezerwat flory plioceńskiej w Grywałdzie koło Krościenka nad Dunajcem

Na podstawie art. 1, 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta R. P. o opiece nad zabytkami z dnia 6 marca 1928 (Dz. U. R. P. nr 29, poz. 265) Urząd Wojewódzki Krakowski, Wydział Kultury i Sztuki, pismem z dnia 7 kwietnia 1948 r. L. K. S. I-4-1/48 uznał za zabytek podlegający opiece prawa wykopalisko flory plioceńskiej na parceli l. kat. 971 w Grywałdzie (powiat nowotarski), stanowiącej własność Stanisławy Dziewolskiej. Obszar chroniony obejmuje 2.514 m² i sąsiaduje z parcelą l. kat. 970 o obszarze 6.326 m², będącą własnością zarządu gromady w Grywałdzie, a uznaną za zabytek zarządzeniem Urzędu Wojewódzkiego z dnia 7 maja 1946 r. L.: K. S. I-2-4/46 [1]).

Obszar chroniony na obydwu wymienionych parcelach zabezpiecza dla nauki niezmiernie cenny obiekt do badań nad historią roślinności z okresu trzeciorzędowego.

Rezerwat modrzewiowy w Kluszkowcach

Na podstawie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami (Dz. U. R. P. nr 29, poz. 265) Urząd Wojewódzki Krakowski, Wydział Kultury i Sztuki, zakazał po myśli art. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) wyrębu drzew, wykopywania bez zezwolenia drzewek, zrywania i uszkadzania roślin, pasienia inwentarza, przegonu bydła, palenia ognisk w bezpośredniej bliskości lasu i w samym lesie modrzewiowym, będącym własnością gromady «Kluszkowce» w powiecie nowotarskim. W związku z tym Starostwo Powiatowe Nowotarskie otrzymało polecenie roztoczenia nad tym projektowanym rezerwatem troskliwej opieki i wydania odpowiednich zarządzeń celem zapewnienia mu potrzebnej ochrony. (Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 15 kwietnia 1948 r. L.: K. S. I-10-3/48).

Rezerwaty leśne w powiecie rawsko-mazowieckim [2])

Ministerstwo Leśnictwa pismem z dnia 6 kwietnia 1948 r. Zn. spr. III/U-2015/1 zatwierdziło plan gospodarstwa leśnego nadleśnictwa «Glinna» Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Łódzkiego, sporządzony na okres 1946/47—1955/56. W myśl tego planu zabezpieczone zostały następujące rezerwaty położone w powiecie rawsko-mazowieckim:

---

[1]) Por. Chrońmy przyrodę ojczystą, r. II, 1946, nr 5/6, str. 38.

[2]) Por. «Chrońmy przyrodę ojczystą» r. IV, 1948, nr 1/2, str. 31 i nr 5/6, str. 22.

1. bór mieszany z domieszką jodły i partiami olesu, o powierzchni 47,21 ha, w Spale nad Pilicą,

2. partia lasu dębowego z dębem szypułkowym i bezszypułkowym oraz domieszką sosny o powierzchni 21,30 ha w oddziale 105 nadleśnictwa «Glinna».

Zabezpieczenie Niebieskich Źródeł pod Tomaszowem Mazowieckim

Na podstawie rozporządzenia Prezydenta R. P. o opiece nad zabytkami z 6 marca 1928 r. Urząd Wojewódzki Łódzki uznał za zabytek Niebieskie źródła znajdujące się opodal mostu na Pilicy we wsi Brzostówce (gmina Unewel, powiat opoczyński), które pozostają w czasowym użytkowaniu Zarządu Miejskiego w Tomaszowie Mazowieckim. Orzeczenie ochronne obejmuje oprócz źródeł także ich najbliższe otoczenie, tj. 5 ha lasu należącego do Nadleśnictwa Państwowego w Smardzewicach oraz 2,36 ha łąk i pastwisk, własność wsi Brzostówki. Dzięki temu zarządzeniu zabezpieczone zostały jedyne w swoim rodzaju wywierzyska na terenie województwa łódzkiego, stanowiące osobliwość przyrodniczą, która także z uwagi na jej wartość krajobrazową zasługuje na zabezpieczenie.

(Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 3 maja 1948 r. L. dz. KS/XII-209/48, numer rejestru wojewódzkiego: 179/P-I-10).

POMNIKI PRZYRODY

Drzewa

Na podstawie art. 3, art. 1 i art. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. o opiece nad zabytkami z dnia 6 marca 1928 (Dz. U. R. P. nr 29, poz. 265) Urząd Wojewódzki Poznański, Wydział Kultury i Sztuki, uznał za zabytek podlegający opiece prawa d ę b y rosnące w parku i lesie majątku Rogalina w powiecie śremskim, jako największe skupienie starych dębów w Polsce.

(Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 26 lutego 1948 r. Nr: K. S. Z. I-5/1/48; numer rejestru wojewódzkiego: A/1).

Na podstawie art. 2 pkt. 1 i art. 11 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) Starosta Powiatowy Brzozowski wydał tymczasowe zarządzenie w sprawie ochrony 4 sędziwych d ę b ó w, rosnących na granicy gromad Malinówki i Jabłonicy Polskiej w powiecie brzozowskim, na nieruchomości gruntowej, należącej do spadkobierców J a d w i g i S t a s z c z a k: S t a n i s ł a w a K i e l a r a (Malinówka) oraz J ó z e f a i T a d e u s z a S t a s z c z a k ó w (Kraków, ul. Lubomirskiego 43).

Parki

Urząd Wojewódzki Krakowski, Wydział Kultury i Sztuki, uznał za zabytek podlegający opiece prawa park podworski w Partyniu (gromada Łęg, gmina Klikowa) w powiecie tarnowskim. Park ten znajdujący się w administracji Zarządu Gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej w Łęgu, jest cennym przykładem architektonicznym tzw. francuskiego założenia parkowego, posiada trzy aleje lipowe, jedną lipowo-grabową oraz jedną grabową, złożoną z jednowiekowych drzew, 25 do 30-letnich. Ponadto rosną w nim piękne okazy lip, akacyj, dębów, grabów, sosen i modrzewi oraz znajduje się w nim zagajnik sosnowy o powierzchni około 120 m². Park wysadzany jest dokoła jesionami, których obwód osiąga 300—350 cm. Obszar parku, objęty zarządzeniem ochronnym, wynosi 7,5 ha i oznaczony jest l. kat. nr 199/219 i 231/16.

(Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 23 kwietnia 1948 r. L.: K. S. I-4-63/48).

Urząd Wojewódzki Łódzki uznał za zabytki podlegające opiece prawa:

Park miejski, zwany «Dzikim Ogrodem», w Sieradzu, będący własnością Zarządu Miejskiego. W parku tym, który obejmuje 4,5 ha powierzchni, występuje drzewostan liściasty (starodrzew) z pięknymi okazami jesionów, jaworów, lip i in. Rośnie w nim nadto okazały buk i platan.

(Pismo Urzędu Wojewódzkiego z 10 marca 1948 r. L. dz. KS. XII; numer rejestru wojewódzkiego: 38/P-VIII-4).

Park pałacowy w Ujeździe (powiat Brzeziny) pozostający w administracji Państwowego Zarządu Nieruchomości Ziemskich w Ujeździe. Stary ten park o powierzchni 12 ha, malowniczo położony na falistym terenie, zawierał przed wojną cenne kolekcje bylin, paproci, egzotycznych gatunków drzew owocowych, roślin pnących oraz największy w Polsce zbiór drzew iglastych, przeważnie egzotycznego pochodzenia. Skutkiem zniszczeń wojennych pozostały w nim tylko resztki tych cennych roślin.

(Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 10 marca 1948 r. L. dz. KS. XII; numer rejestru wojewódzkiego: 37/P-I-2).

Urząd Wojewódzki Poznański, Wydział Kultury i Sztuki, uznał za zabytek podlegający opiece prawa park podworski o obszarze 9,42 ha w majątku Posadowie w powiecie nowotomyskim, należący do Państwowych Zakładów Chowu Koni. Park jest zabytkiem sztuki ogrodniczej w stylu le Nôtre'a (w. XVIII), posiada charakterystyczne, strzyżone drzewa, m. in. stare cisy, lipy, graby (szpaler długości 600 m, złożony z drzew ponad 7 m wysokich), żywopłoty oraz krzewy, jak rododendrony

i magnolie. Ilość cisów rosnących w parku wynosi 47 okazów. Są to przeważnie drzewa stare, których obwód przekracza niekiedy 100 cm.

(Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 26 lutego 1948 r. Nr: K. S. Z. I-5/10/48; numer rejestru wojewódzkiego: A 2).

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski uznał za zabytek podlegający opiece prawa park otaczający zamek w Miechowicach w powiecie bytomskim, będący własnością Gminy w Miechowicach. W parku rosną liczne sędziwe drzewa, jak dęby, wiązy, buki, lipy, topole, jesiony i brzozy. Są one okazałych rozmiarów, — obwód niektórych przekracza 500 cm. Urząd Wojewódzki zobowiązał Zarząd Gminny w Miechowicach do roztoczenia opieki nad tym obiektem i wyznaczenia dozorcy, który by nad nim czuwał i chronił go przed zniszczeniem.

(Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 30 kwietnia 1948 r. L. MOZ/IV/555/32R/48; numer rejestru wojewódzkiego: R. 32).

ORGANIZACJA OCHRONY PRZYRODY

Komitet Ochrony Przyrody w Krakowie

Nowy delegat w województwie kieleckim. — Delegatem na powiat pińczowski mianowany został inż. Aleksander Graczyk, nadleśniczy Nadleśnictwa Państwowego w Pińczowie.

Zrzeczenie się funkcji delegata w województwie rzeszowskim. — Mgr Ludmiła Prasołówna zrzekła się funkcji delegata w powiecie łańcuckim z powodu złego stanu zdrowia.

Zmiany na stanowiskach delegatów w województwie śląsko-dąbrowskim.

Po ustąpieniu p. Józefa Hankiewicza, podinspektora szkolnego w Białej, ze stanowiska delegata na powiat bielski, objął te funkcje p. Rudolf Pająk, profesor Państwowego Gimnazjum i Liceum Żeńskiego w Bielsku.

Komitet Ochrony Przyrody w Poznaniu

Nowi delegaci w województwie poznańskim. — Delegatami mianowani zostali:

na powiat jarociński p. Władysław Liberek, profesor Państwowego Gimnazjum i Liceum w Jarocinie, ul. Kościuszki 53;

na powiat międzyrzecki p. Alfons Kowalski, kustosz Regionalnego Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej, Międzyrzecz, ul. Szopena 11.

N o w y d e l e g a t w w o j e w ó d z t w i e s z c z e c i ń s k i m. — Delegatem na powiat kamieński mianowany został p. G r z e g o r z T r u c h a n, dyrektor Liceum Pedagogicznego w Kamieniu Pomorskim.

Komitet Ochrony Przyrody w Toruniu

Prezydium Komitetu Ochrony Przyrody w Toruniu ukonstytuowało się w składzie następującym:

przewodniczący, prof. dr J ó z e f M i k u l s k i, Toruń, Uniwersytet;

zastępcy przewodniczącego: J. B ł o ń s k i, prezes Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Toruniu, dr T a d e u s z S u l m a, profesor Politechniki w Gdańsku i inż. J. S z c z u k a z Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Toruńskiego w Toruniu;

sekretarz, prof. dr J a n W a l a s, Toruń, Uniwersytet.

Komitet Ochrony Przyrody w Warszawie

Z m i a n a a d r e s u d e l e g a t a. — Delegat na powiat olsztyński województwa olsztyńskiego, J a n P a n f i l, przeprowadził się i mieszka obecnie w Olsztynie przy Alei Wojska Polskiego nr 56, m. 8.

Powstanie Zakładu Bioekologii Leśnej w Warszawie

Z dniem 1 kwietnia rb. powołany został do życia w Instytucie Badawczym Leśnictwa Zakład Bioekologii Leśnej, z siedzibą w Warszawie. Zakres pracy Zakładu określa projekt regulaminu w sposób następujący:

«Zakład prowadzi prace badawcze nad układem i zależnością czynników przyrodniczych w warunkach lasu pierwotnego, lasu zagospodarowanego i środowiska zniekształconego oraz współpracuje na odcinku badawczym z władzami ochrony przyrody».

Jednostką terenową Zakładu jest Stacja Bioekologiczna w Ludwikowie przy Wielkopolskim Parku Narodowym. Zakład pozostaje w ścisłej współpracy ze Stacją Bioekologiczną w Białowieży, która podlega bezpośrednio kierownikowi Oddziału Instytutu w Białowieży, doc. drowi J. J. K a r p i ń s k i e m u.

Na kierownika Zakładu Bioekologii Leśnej powołany został inż. J ó z e f K o s t y r k o.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Ariańska 1 — Telefon Nr 560 50
Cena zeszytu 20 Zł.

Druk W. L. Anczyc i Spółka w Krakowie 584 M-45266